

Meddwl am fynd yn **ORGANIG?**

Llan: Jeremy Moore

Dyma'r arweiniad cam-wrth-gam

Cyllidir y Ganolfan gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'r EAGGF. Fe'i lleolir ym Mhrifysgol Cymru, Aberystwyth ac fe'i rheolir ar y cyd gan ADAS, Canolfan Ymchwil Elm Farm, Sefydliad Ymchwil Tir Glas a'r Amgylchedd (IGER), Sefydliad y Gwyddorau Gwledig (PCA) a'r Soil Association.

Cyda'n gilydd fe allwn ni wneud gwahaniaeth

Canolfan Organig Cymru
Organic Centre Wales

Canolfan Ffermio Organig Cymru
Sefydliad Y Gwyddorau Gwledig
Prifysgol Cymru Aberystwyth
Ceredigion SY23 3AL
Ffôn: 01970 622248
Ffacs: 01970 622238
Ebost: organic@aber.ac.uk
www.organic.aber.ac.uk

Llinell Gymorth
Ffôn: 01970 622100
Ebost: organic-helpline@aber.ac.uk

Fel rhan o ymrwymiad Llywodraeth Cynulliad Cymru i ffermio organig, y mae cymorth ariannol a thechnegol ar gael i bob ffermwr sy'n trosglwyddo i systemau organig. Mae ffermio organig yn llesol i gefn gwlad, gyda'i fanteision i fioamrywiaeth, lles anifeiliaid, ansawdd dŵr, iechyd cyhoeddus ac economïau lleol. Mae'r farchnad i gynnyrch organig yn y DU yn cynyddu ac, ar hyn o bryd, mae'n rhaid mewnfario cyfran helaeth ohono. Mae'r daflen hon yn cyflwyno'r cyngor a'r wybodaeth sydd ar gael i'ch helpu i benderfynu a ydych am ddewis cynhyrchu organig ai peidio, ac i'ch cefnogi drwy gydol y broses drosglwyddo.

I Ffoniwch y Gwasanaeth Gwybodaeth Trosi Organig (OCIS Cymru) ar linell gymorth Canolfan Organig Cymru – 01970 622100

Mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth Trosglwyddo Organig yn wasanaeth rhad ac am ddim a noddir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru.

Mae'n darparu pecyn gwybodaeth i ffermwyr a thyfwrwr a hyd at ddau ymweliad â'r fferm gan ymgynhorydd profiadol o ADAS neu'r Gwasanaeth Cynghori ar Ffermio Organig.

Ar ôl yr ymweliadau hyn, efallai y byddwch yn barod i benderfynu a ddylech fynd ymlaen i drosglwyddo'n organig ai peidio. Os y penderfynwch o blaid hynny, efallai y byddwch eisiau rhagor o gyngor a chymorth wrth gynllunio'r trosglwyddo gyda Cyswllt Ffermio (gweler cam 2, isod).

GWASANAETH

GWYBODAETH

TROSIADAU

Organig

Llinell Gymorth

Ffôn: 01970 622100

Ebost: organic-helpline@aber.ac.uk

Gall galwadau gael eu monitro er mwyn hyfforddiant.

Ariannir Canolfan Organig Cymru gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i ddosbarthu gwybodaeth am fwyd a ffermio organig yng Nghymru

Gweithio Ynghyd

2 Ceisiwch am wybodaeth pellach

Cysylltwch â Cyswllt Ffermio i gael rhagor o gymorth technegol am drosglwyddo ynghyd â chyngor busnes. Gallwch ddefnyddio'r Cynllun Datblygu Busnes Fferm (FBDP), diwrnod ychwanegol o gymorth technegol a'r Arolwg o Gyfleoedd Amgylcheddol (EOR), i lunio cynllun trosglwyddo manwl. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Chanolfan Wasanaeth Cyswllt Ffermio ar 08456 000813. Mae gwybodaeth dechnegol am drin gwair, porthiant a thail ar gael i grwpiau bychain o ffermwyr drwy'r Ganolfa Datblygu Porfeydd yn IGER. Cysylltwch â Heather McCalman ar 01970 823026.

Mae ymgynghorwyr organig, a achredwyd gan Ganolfan Organig Cymru, ar gael i ddarparu cyngor Cyswllt Ffermio. I gael rhagor o wybodaeth am y gwasanaethau cynghori sydd ar gael i ffermwyr organig, cysylltwch â Tony Little (01970 622248).

3 Ymwelwch â ffermydd organig a siaradwch â ffermwyr organig eraill

Gallwch gwrdd â ffermwyr organig a'r rheini sydd yn y broses o drosglwyddo, mewn grwpiau trafod organig. Mae'r grwpiau hyn yn gysylltiedig ag ystod eang o weithgaredd gan gynnwys ymweliadau â ffermydd, seminarau, cyfarfodydd gyda'r nos, prosiectau datblygu bychain ac yn y blaen. Mae aelodaeth yn rhad ac am ddim ac yn rhoi cyfle i ffermwyr sydd â diddordebau cyffelyb i lunio eu rhaglen weithgaredd eu hunain gyda chymorth ariannol gan Cyswllt Ffermio.

Mae Canolfan Organig Cymru hefyd yn rheoli Rhwydwaith o Ffermydd Arddangos, sy'n cynrychioli'r prif sectorau, ac yn cwmpasu'r mentrau allweddol yng Nghymru a phob agwedd ar ffermio organig. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Philip Jones ar 01970 622248. Mae Canolfan Ymchwil *Elm Farm* (01488 658298) yn rhedeg rhwydwaith cyffelyb yn Lloegr, ac y mae gan y *Soil Association* (0117 929 0661) rwydwaith o ffermydd organig sy'n agored i'r cyhoedd yn Lloegr a Chymru.

4 Darllenwch amdani

Mae nifer o o gyhoeddiadau ar gael gan Ganolfan Organig Cymru, gan gynnwys canllawiau technegol a ffeithlenni. Mae gwybodaeth am bob agwedd ar fwyd a ffermio hefyd yn cael ei chyhoeddi ar wefan y Ganolfan yn www.organic.aber.ac.uk, ac y mae dau fwletin e-bost rheolaidd ar gael yn rhad ac am ddim (gweler y wefan am fanylion). Mae'r *Soil Association* yn cyhoeddi cylchgrawn chwarterol, sef *Organic Farming*, sy'n cynnwys eitemau technegol a newyddion. Mae *Organic Farmers and Growers* yn darparu pecyn gwybodaeth i ffermwyr ynghyd â chylchlythyrau rheolaidd. Mae Canolfan Ymchwil *Elm Farm* yn cyhoeddi Bwletin technegol bob deufis.

5 Mynychu cyrsiau hyfforddi, cynadleddau a seminarau

Gall Canolfan Organig Cymru drefnu cyrsiau hyfforddi yn ôl y galw, a gall Lantra dalu 50% o'r costau i ffermwyr cyhyd â'u bod wedi cwblhau Gwiriad Sgiliau Cyswllt Ffermio. Mae'r *Soil Association* a Chanolfan Ymchwil *Elm Farm* hefyd yn cynnal digwyddiadau technegol ar ffermydd ledled Prydain.

Ar ben hynny, y mae Canolfan Organig Cymru yn trefnu cynhadledd flynyddol, sy'n canolbwyntio ar faterion gwleidyddol, datblygiadol a thechnegol allweddol i gynhyrchwyr organig yng Nghymru. Mae'r Ganolfan hefyd yn cyddrefnu arddangosfa organig yn yr Ardal Gofal Cefn Gwlad yn Sioe Frenhinol Cymru ac yn mynychu digwyddiadau pwysig megis Ffair Aeaf Sioe Frenhinol Cymru a sioeau sirol.

6 Cael gwybod sut i farchnata eich cynnyrch

Mae llawer o gyfleoedd i farchnata cynnyrch organig Cymreig, boed hynny drwy fentrau cydweithredol ffermwyr, archfarchnadoedd, gwerthiannau uniongyrchol i'r cyhoedd ac yn y blaen. Mae Canolfan Organig Cymru yn gyfrifol am wasanaeth gwybodaeth am farchnadoedd organig o dan Cyswllt Ffermio, gyda gwybodaeth ar y wefan ynghyd ag e-fwletin rheolaidd. Mae'r Isadran Datblygu Bwyd a'r Farchnad Llywodraeth Cynulliad Cymru hefyd yn cynnig cymorth ar gyfer datblygu marchnata a phrosesu organig – cysylltwch â Chanolfan Organig Cymru.

7 Sicrhewch fod eich fferm yn cael ei hardystio

Mae isafswm safonau organig wedi eu gosod gan yr Undeb Ewropeaidd a'u diffinio gan DEFRA o dan arweiniad y Pwyllgor Ymgynghorol ar Safonau Organig (ACOS). Fe'u gweithredir ar lefel y fferm gan nifer o gyrff ardystio, sy'n cael eu rhestru isod. Er mwyn gwerthu eich cynnyrch fel cynnyrch organig, mae'n rhaid i chi gofrestru gydag un o'r cyrff hyn.

<i>Symbol</i>	<i>Cod</i>	Manylion cysylltu
	UK 15	Ascisco Ltd Bristol House, 40-56 Victoria Street, Bristol, BS1 6BY T: 0117 914 2406 www.soilassociation.org/certification
	UK6	The Biodynamic Agricultural Association, Demeter Scheme Coordinator, 17 Inverleith Place, Edinburgh EH3 5QE T: 0131 624 3921 www.anth.org.uk/biodynamic
	UK10	CMi Certification Ltd, Long Hanborough, Oxford OX29 8LH T: 01993 885610 www.cmi-plc.com
	UK2	Organic Farmers & Growers Ltd, Elim Centre, Lancaster Road, Shrewsbury, Shropshire SY1 3LE 01743 440512 www.organicfarmers.uk.com
	UK4	Organic Food Federation, 31 Turbine Way, Eco Tech Business Park, Swaffham, Norfolk, PE37 7XD T: 01760 720444 www.orgfoodfed.com
	UK13	Quality Welsh Food Certification Ltd, PO Box 8, Gorseland, Ffordd y Gogledd, Aberystwyth, Ceredigion SY23 2WB. T: 01970 636688 F: 01970 624049
	UK5	Soil Association Certification Ltd, Bristol House, 40-56 Victoria Street, Bristol, BS1 6BY T: 0117 914 2406 www.soilassociation.org

Cofrestrwch â Chynllun Ffermio Organig Cymru

Mae grantiau ar gael i helpu gyda chostau'r cyfnod trosglwyddo drwy'r Cynllun Ffermio Organig ar gyfer Cymru. Mae'r taliadau dros y 5 mlynedd cyntaf yn £480/ha ar gyfer tir sy'n derbyn taliadau arwynebedd â'r chnydau parhaol, £390/ha am dir caeëdig arall, a £65/ha am dir sydd heb ei gau neu borfa coedwig. Ar ôl 5 mlynedd, ceir opsiwn i ymestyn am 5 mlynedd arall am £35/ha am dir caeëdig a £10/ha am dir sydd heb ei gau neu borfa coedwig. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Llinell Gymorth Canolfan Organig Cymru (01970 622100) neu ffoniwch eich swyddfa ranbarthol o'r Adran Amgylchedd, Cynllunio a Chefn Gwlad yng Nghaernarfon (01286 674144), Llandrindod (01597 823777) neu Caerfyrddin (01267 225300).

Canolfan Organig Cymru

Cyhoeddir y llyfryn hwn gan Ganolfan Organig Cymru, sy'n bartneriaeth rhwng ADAS Cymru, IGER, Canolfan Ymchwil Elm Farm, Sefydliad y Gwyddorau Gwledig (PCA) a'r *Soil Association*. Cysylltwch â'r Ganolfan am wybodaeth ynghylch unrhyw agwedd ar ffermio organig.

OCIS a llinell gymorth dechnegol 01970 622100
Ymholiadau cyffredinol 01970 622248

Nic Lampkin
Cyfarwyddwr y Ganolfan

Tony Little
Cydllynydd Gwasanaethau Cynghori

Philip Jones
Swyddog y Llinell Gymorth

David Frost
Swyddog Strategaeth Farchnata

Carolyn Wachter
Swyddog Addysg a Hyfforddiant

Neil Pearson
Rheolwr y Ganolfan

Sue Fowler
Swyddog Meincnodi a Pholisi

Jane Powell
Swyddog Gwybodaeth

Pat Elkins
Gweinyddydd

Sally Williamson
Swyddog Gwybodaeth Fasnachol